

na ochranu podle patentového práva. Ono jednání neztratilo ani na škodlivosti pro žalobce tím, že ony padělky byly opatřeny značkou žalovaných, protože jeho majetkový a soutěžitelský zájem byl ohrožen již tím, že žalovaní připravili napodobeniny pro obchod a že je pak skutečně také do obchodu uvedli, třeba se svým označením. Tam, kde se význam a účinky napodobování posuzují podle zákona proti nekalé soutěži, jde jen nepřímo o ochranu nových myšlenek, vynálezů nebo jiných výsledků tvořivé práce duševní. Podle zákona proti nekalé soutěži má se totiž dostati právní ochrany novotám proti napodobeninám a padělkům, jenom pokud toho vyžadují dobré mravy soutěže. Tyto jsou zde zdrojem i mezi jejich právní ochrany. Ani u zákona proti nekalé soutěži nejde o ochranu absolutní a časově neomezenou, ani tu nemá se brániti tomu, aby nová myšlenka a nový počin připadly nakonec k dobru veřejnosti a tedy také jiným soutěžitelům. Pro obor zákona proti nekalé soutěži jde právě o to zachovati pořádek v soutěži proti zásahům, jež se přiči dobrým mravům soutěže. Tento požadavek je pak jediným kritériem tam, kde se soutěžitel podle tohoto zákona domáhá ochrany svých soutěžitelských zájmů proti takovým napodobeninám a padělkům, jimiž se na jeho úkor zneužívá výsledků jeho tvořivé a vynálezavé činnosti. Proti takovým zásahům má ho chrániti požadavek dobrých mravů v soutěži a příkaz dbáti těchto mravů, vyplývající pro každého z tohoto zákonného předpisu. Při každém napodobování nebo padětku dlužno pak v každém jednotlivém případě podle jeho zvláštního skutkového podkladu posouditi, zda je zásah, jevíci se v napodobení a padělcích, pro tento konkrétní poměr v rozporu s dobrými mravy soutěže, nechť by šlo o technické provedení nebo jenom zevní úpravu výrobku jako zboží, či zda zásahem v konkrétním případě nebylo vybočeno z mezí stanovených požadavkem dobrých mravů v soutěži. Ani tu se nedá stanoviti nějaká směrnice, která by dostačovala k jednotnému řešení jakýchkoliv případů, každý případ musí býti posouzen samostatně podle svých skutkových předpokladů. Také při takovém posouzení nelze však v tomto případě co do slušnosti a přípustnosti pozastaveného jednání rozhodnouti jinak, nežli jak učinil odvolací soud.

Čís. 17390.

K výkladu § 1 zák. proti nekalé soutěži.

Pokud využití a převzetí cizích myšlenek se nepříčí zvláštním zákonem o ochraně duševního vlastnictví, není zásadně zakázáno ani s hledištěm předpisů zákona proti nekalé soutěži.

Řečený zákon sleduje v první řadě tutéž zásadu, která jest vedoucí v oboru ochrany živnostenského nehmotného vlastnictví, totiž ochrany veřejných zájmů a poskytuje v § 1 ochranu novým myšlenkám, vynálezům nebo jiným výsledkům duševní práce jen nepřímo, totiž jen, pokud toho vyžadují dobré mravy soutěže. Tyto určují také časovou mez, do které se lze dovolávati ochrany podle řečeného zákonného předpisu.

Zda využití a převzetí cizích myšlenek jest v rozporu s dobrými mravy soutěže podle § 1 zákona proti nekalé soutěži, jest posouditi vždy podle okolností jednotlivého případu.

(Rozh. ze dne 20. září 1939, Rv I 93/39.)

Žalobce přednesl, že v roce 1932 vyrobil po mnohých pokusech plechový rohovník pravoúhlého tvaru s výstupky i bez výstupků, jenž měl proti rohovníkům dosud používaným tu výhodu, že jest z jednoho kusu, jeho zapouštění dovnitř okenního rámu pomocí okružní pilky je snadné a po celém obvodu rámu rohovníky jsou skryty v drážce dřevěného rámu, vyztužují jej a povrch rámu při použití neskládá se ze dvojího materiálu, jako u rohovníků dotud používaných, při nichž se v okeních rámech nátěr na plechu choval jinak než nátěr na dřevě, časem odprýskával a rohovníky třením trpěly. Rohovník vyráběný žalobcem byl jeho novou myšlenkou, jež došla všeobecného uznání. Žalobce nabyl pro tento rohovník dne 5. února 1932 vzorkové ochrany a vzorek rohovníku byl zapsán do vzorkového rejstříku. Na výrobu těchto nových rohovníků žalobce upozorňoval širší veřejnost, zejména zájemníky, stavitele, zámečníky, truhláře a železářské obchody letáky, ceníky, vyobrazení, zasílal jim štočky a vzorky rohovníků na veletrzích propagoval tak, aby ze své nové myšlenky měl hospodářský užitek. Propagace ta vyžadovala sice značných finančních obětí, avšak zato měl v roce 1933 a počátkem roku 1934 značné objednávky těchto rohovníků, jejichž výrobou byl hojně zaměstnán. Byly jeho původní myšlenkou, lišily se od dvoudílných, skloubených rohovníků zn. »MUWA« a přihlásil je proto také patentnímu úřadu k patentování, ježto před ním nikdo rohovníky z jednoho kusu a s výstupky neuváděl na trh a nevyráběl. Žalovaný však použil této myšlenky žalobcovy a napodobil jeho rohovníky, dal si je dokonce chrániti a to rohovníky s výstupky. U okresního úřadu v H. K. si žalovaný stěžoval na žalobce, že napodobuje jeho chráněné rohovníky s malými výstupky a byl proto žalobce v září 1934 odsouzen k pokutě 100 K. Tomuto řízení u okresního úřadu nepřikládal žalobce významu, poněvadž očekával v té době příznivé vyřízení své patentní ohlášky, patent mu byl také skutečně udělen, ale později bylo na stížnost žalovaného udělení patentu odepřeno. Ježto žalovaný propaguje, vyrábí a prodává rohovníky, jež jsou kopií jeho rohovníků, a tak si v hospodářském styku zjednává prospěch a žalobci způsobuje újmu, domáhá se žalobce výroku, že jest žalovaný povinen zdržeti se výroby a prodeje plechových rohovníků v jednom celku v různých velikostech, pravoúhlého tvaru se zaoblenými rohy a s malými výstupky k zapouštění dovnitř okenního, dveřního neb pod. rámu pomocí okružní pilky po celém obvodu rámu a zaplatiti žalobci na odškodném za utrpěné příkoří a osobní újmu K, jakož i, že jest žalobce oprávněn uveřejniti pravoplatný rozsudek na útraty žalovaného do 14 dnů v časopise N. P. Proti žalobě namítl žalovaný, že zapouštění rohovníků do

okenních rámců není žalobcovou novou myšlenkou, neboť již v roce 1927 a 1930 uváděla německá firma v prodeji rohovníky značky »MUWA« k zapouštění do drážek vyříznutých kruhovou pilou v okenních rámech. Rohovník sám byl dvoudílný, skloubený a upevňování dělo se drátěnkami. Rohovník ten byl patentován a proto také bylo žalobci odepřeno udělení patentu. Žalobce přisvojiv si zapouštění rohovníků do drážky, změnil toliko rohovník dvoudílný, skloubený v jednodílný, pravoúhlý, úplně hladký po vnější i vnitřní straně, zaoblený na vnějších koncích ramene pravoúhelníku a na vnější straně vrcholu. Tento tvar byl běžným již u rohovníků připevňovaných na povrch rámu. Dal si jej také chrániti. Žalovaným vyráběné rohovníky liší se však od žalobcových tím, že mají půlkulatý vnitřní kruh, čímž se dociluje, že v nejvíce namáhané části je stejné šíře jako v rameni, že tři rohy jsou přesně zakruženy na průměr okružní pily, tvořící potřebnou drážku, mají na vnějších okrajích zářezy a na vnitřní straně vystupující zoubky a jsou ukazovatelem řádného vyrovnání rohovníků ve dřevě. Vystupujícími zoubky docílí se po celé délce úzký pruh drážky nad rohovníkem, který řádně zatmelený a natřený rohovník chrání před rezavěním a dřevo před zahníváním. Tyto znaky rohovníků žalovaného vlastní mají pro odborníky důležitost. Také žalovaný má svůj rohovník chráněný. Žalobce po objevení se těchto rohovníků na trhu počal je napodobovati tím, že na vnějších ramenech rohovníků nechával zářezy a na vnitřních hranách výstupky. Princip technického provedení byl v době, kdy žalobce počal s výrobou rohovníků, všeobecným majetkem, a to také pravoúhlé rohovníky z jednoho kusu s oblými rohy. Jestliže žalovaný zdokonalil uvedenými znaky formu také po stránce technické, není v tom napodobování vzoru žalobcova. Naopak napodobováním rohovníků žalovaného se žalobce dopouští přestupku zákona o nekalé soutěži a působí žalovanému škodu na odbytu, kterou odhaduje na 5.000 K a částku tu namítá žalovaný k započtení. Žalovaný dal si své rohovníky chrániti u obchodní a živnostenské komory v L. již 15. března 1933, kdežto žalobce žádal za registraci teprve, když rohovníky žalovaným vyráběné přišly do oběhu někdy v polovici května 1933. Teprve před skončením tohoto sporu přikládá žalobce výstupkům u rohovníků žalovaného zvláštní význam, kdežto sám v žalobě pokládal tuto změnu za věc škodlivou, avšak, když byl pokutován okresním úřadem v H. K., byl jím dne 30. ledna 1934 vyrozuměn, že nesmí vyráběti rohovníky s výstupky, které v té době vyráběl již žalovaný. Proto, kdyby se jednalo o nárok z nekalé soutěže, jest nárok ten promlčen. Nižší soudy uznaly podle žaloby, p r v ý s o u d v otázce, o niž jde z těchto důvodů: Jde o žalobu zdržovací podle § 1 zákona č. 111/1927 Sb. z. a n. proti nekalé soutěži. Není pochyby, že strany, majitelé zámečnických dílen, kteří vyrábějí rohovníky a uvádějí je do prodeje, jsou soutěžiteli a že jedna z nich, která napodobuje výrobky strany druhé a uvádí je do obchodu, jak o sobě vzájemně tvrdí, dostává se v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním, které je způsobilé poško-

dití stranu druhou. Jsou tedy podmínky této žaloby dány, neboť obě strany tvrdí, že byly jednáním tím poškozeny. Jde však o to zjistiti, která ze sporných stran dostává se svým jednáním v rozpor s dobrými mravy soutěže, pokud se týče, zda jest to žalovaný, proti němuž žaloba směřuje, třebas dříve nabyl pro své rohovníky vzorkové ochrany. V tom směru soud zjistil, že žalobce již roku 1932 vyráběl, nabízel a do obchodu uváděl rohovníky a výstupky, které se osvědčovaly a byly kupovány. Tyto rohovníky před žalobcem nikdo (svědkům) nenabízel. Právě pro své vlastnosti, t. j. jednodílnost, zapouštění dovnitř rámu a výstupky pro lepší zarážení a zakytování rohovníků a tím, že po prvé objevily se na trhu od žalobce, staly se příznačným pro podnik žalobcův, byly u něho objednávány a prodávány, ježto znamenaly v dosavadní praxi při kování oken podstatnou změnu. Žalovaný rohovníky s výstupkovými zoubky na vnitřní straně, se zářezy na vnější a s půlkulatými rohy, správně zakružené dle poloměru okružní pilky, dal do obchodu teprve koncem dubna 1933. Žalobce přišel tudíž s těmito novými rohovníky na trh dříve. Má tím prioritu ve výrobě rohovníků s výstupky a přísluší mu tedy ochrana i proti žalovanému, třebas si tento tyto rohovníky dal chrániti dříve u obchodní a živnostenské komory v L., neboť tato ochrana nevylučuje ochranu podle zákona proti nekalé soutěži, je-li zde prokázána skutečná priorita (Sb. n. s. 10521). Jde dále o to, zda žalovaným vyráběné a do obchodu uváděné rohovníky s půlkulatým vnitřním rohem a rohy zakruženými správně na průměr okružní pily a s vnějšími zářezy jest považovati za rohovníky nové, jiné, než jaké začal vyráběti a prodávati žalobce. Jest zdůrazniti především v tomto směru, že stačí pouhé nebezpečí záměny s výrobky dřívějšími. Toto nebezpečí u obou druhů rohovníků jest dáno, takže žalovaný svou pozdější výrobou rohovníků a uváděním jich do obchodu zasáhl rušivě do zájmů žalobcových, chtěje na jeho újmu těžiti z jeho myšlenky a úspěchu u zákazníků, a tak jednal proti dobrým mravům a zásadám slušné soutěže. Tím žalovaný způsobil žalobci příkoří, neboť tvrdě, že žalobce jeho výrobky napodobuje, učinil na něho oznámení u úřadu, uvedl své výrobky do obchodu a způsobil tak také značné ohrožení úspěchu žalobce, ježž nutil k značnějšímu vynaložení úsilí o odbyt. Proto soud přisoudil žalobci částku K jako přiměřenou tomuto příkoří.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Výtka rozporu se spisy podle § 503 č. 3 c. ř. s. jest jednak hodnocením důkazů, nepřípustným v dovolacím řízení, jednak jest bezpodstatná, protože odvolací soud důkazy, na něž dovolatel poukazuje, nepřehlédl, je hodnotil a to také jmenovitě důkaz spisy okresního úřadu v H. K. a výpověď svědka Františka M. Vyslovil také, proč netřeba hleděti k ostatním průvodům pod řečeným dovolacím důvodem uvedeným, vycházejí z předpokladu, že nebylo v odvolání vzato v odpor

zjištění, pokud se týče závěr prvního soudu, že žalobce již v roce 1932 vyráběl, nabízel a do obchodu uváděl rohovníky s výstupky, že před žalobcem tyto rohovníky nikdo (svědkům) nenabízel, že rohovníky ty byly objednávány a kupovány, ježto znamenaly v dosavadní praxi při kování oken podstatnou změnu a že se staly pro podnik žalobcův příznačnými. Tento předpoklad, z něhož odvolací soud vycházel, nebyl napaden výtkou rozporu se spisy. Než, i když se vychází z tohoto skutkového základu, jest opodstatněna výtka právní mylnosti podle § 503 č. 4 c. ř. s., uplatňovaná námitkou, že se dovolatel pozastaveným jednáním nedostal do rozporu s předpisy zákona proti nekalé soutěži. Půjde tu ovšem podle skutkového základu žaloby o posouzení věci jen s hlediska § 1 cit. zákona. Žalobce domáhá se toho, aby bylo dovolateli zakázáno vyráběti a uváděti do obchodu zcela všeobecně určité, v žalobě blíže popsané rohovníky, a klade při tom váhu na použití myšlenky a principu, aniž rozlišuje a aniž připouští nějaké omezení ve příčině jejich vybavení co do formy. Chce mu tedy zakázati a znemožniti výrobu a prodej takových rohovníků vůbec; ani tvar sám o sobě ani ony výstupky nemají zde býti předmětem zvláštní ochrany, nýbrž rohovníky vůbec. Otázka klamavosti, zaměnitelnosti nebo zevního vybavení rohovníků ukáže se býti bezvýznamnou, neboť věc dlužno posouditi jenom s hlediska § 1 zákona proti nekalé soutěži. Žalobce také ony výstupky má za svou původní myšlenku stejně jako rohovníky samy a závadné jednání žalovaného spatřuje právě v napodobení a tak využití jeho nové myšlenky a její propagace, aniž tvrdil, že by se právě úprava nebo formální vypravení rohovníků jako zboží stala příznačným zařízením jeho podniku, nehledíc ani k tomu, že ony výstupky samy nemají rozhodujícího významu. Tu jest uvážiti, že výsledky duševní práce a jejich hospodářské zužitkování jsou v první řadě předmětem ochrany zvláštních zákonů, totiž zákona patentového, původského a po případě známkového. Pokud se zásah nepříčí těmto zákonům, není ani využití a převzetí cizích myšlenek zakázáno a nemusí se podle okolností případu přičítati ani předpisům zákona proti nekalé soutěži. S hlediska řečeného zákona jest takové převzetí zásadně přípustné, neboť soutěž spočívá právě v tom, aby obchodník a výrobce mohl nabídnouti zákazníkům právě to, co od něho tito žádají. Vždyť bez využitkování cizí práce byl by jakýkoliv kulturní a technický pokrok znemožněn; to zajiště nechtěl ani zákon proti nekalé soutěži, jenž nechrání a ani nezná nějakého práva priority pro výrobek sám jako zboží. Zákon proti nekalé soutěži poskytuje v rámci § 1 ochranu nových myšlenek, vynálezů nebo jiných výsledků tvořivé duševní práce jen nepřímou, totiž jen tam a potud, pokud převzetí výsledků cizí duševní práce, jinak o sobě zásadně přípustné, děje se takovým způsobem a za takových okolností, že takové jednání je neslušné a se nedá srovnati s dobrými mravy soutěže. Nejde ovšem o to, že by se tu původci mělo dostati cestou zákona proti nekalé soutěži nové zvýšené a časově třeba neobmezené ochrany nějakého nového zařízení nebo nového výrobku či zboží. Nejde ani o to,

že by měla být opuštěna zásada, která je vedoucí v oboru ochrany živnostenského nehmotného vlastnictví, že totiž ochrana tato sleduje v první řadě veřejné zájmy. Podle této zásady má se každý výsledek tvořivé činnosti na konec státi obohacením hospodářského života vůbec a právě tato potřeba obohacení veškerenstva je zase důvodem toho, aby se takové tvořivé činnosti dostalo na čas individuální ochrany soukromoprávních zájmů osob, pracujících k zvelebení a pokroku v hospodářském podnikání a, aby v tom bylo jakési povzbuzení k takové činnosti směřující nakonec k prospěchu veřejného hospodářství. Podle zákona proti nekalé soutěži má se však dostat právní ochrany novotám proti nepodobením a padělkům jenom, pokud toho vyžadují dobré mravy soutěže. Tyto jsou zde zdrojem i mezí právní ochrany takových novot. Ani zde u zákona proti nekalé soutěži nejde o ochranu absolutní a časově neomezenou; ani tu nemá se brániti tomu, aby nová myšlenka a nový čin připadly nakonec k dobru veřejnosti a tedy také jiným soutěžitelům. Pro obor zákona proti nekalé soutěži jde právě o to, zachovati v soutěži pořádek proti zásahům, jež se přiči dobrým mravům soutěže. Tento požadavek je pak jediným kriteriem tam, kde se soutěžitel podle tohoto zákona domáhá ochrany svých soutěžitelských zájmů proti takovým napodobením a padělkům, jimiž se na jeho úkor zneužívá výsledků jeho tvořivé a vynalézavé činnosti. Proti takovým zásahům má ho chrániti požadavek dobrých mravů v soutěži, příkaz dbáti těchto mravů, vyplývajících pro každého z tohoto zákonného předpisu. Při každém napodobování nebo padětku dlužno proto v každém jednotlivém případě podle jeho zvláštního skutkového podkladu posouditi, zda zásah jevíci se v napodobení a padělcích je pro tento konkrétní poměr v rozporu s dobrými mravy soutěže, či zda zásahem v konkrétním případě nebylo vybočeno z mezí, stanovených požadavkem dobrých mravů v soutěži. Ani tu se nedá stanoviti nějaká směrnice, která by dostačovala k jednotnému řešení jakýchkoliv případů. Každý případ musí proto býti posouzen zcela samostatně podle svých skutkových předpokladů. V souzeném případě si osobuje žalobce jako novou myšlenku sestrojení rohovníků zapouštěcích, připouští však, že nedosáhl patentní ochrany pro své rohovníky, ač o ni žádal. Již tím je řečeno, že u rohovníků jím vyráběných a prodávaných nejde u něho ani o nový způsob ani o novou myšlenku a to ani co do oněch výstupků, jak to právem namítal také žalovaný, poukávav též na to, že i tvar rohovníků byl již dříve zcela běžný u rohovníků připojovaných na povrch rámů. Mimo to obě strany dosáhly téměř současné ochrany pro své výrobky, žalovaný u obchodní a živnostenské komory v L., a žalobce byl k žádosti dovolatele dokonce potrestán proto, že napodobuje dovolatelovy rohovníky. I když tato ochrana podle formálního práva dovolateli pro jeho výrobky poskytnutá nemusela by sama o sobě za všech okolností vyloučiti žalobce z ochrany podle zákona proti nekalé soutěži, přece jen nelze právě se zřetelem k těmto všem okolnostem dospěti bezpečně k závěru, že dovolatel využil myšlenky žalovaného, že si počínal v soutěžním podnikání neslušně

a že se dostal do rozporu s dobrými mravy soutěže takovým způsobem, že porušoval uznávaný pořádek soutěžní jako základ kalkulace a tvořivé práce podnikové bezohledným koristením z cizí práce, aby se bezdůvodně a bez zřetele na soutěžní posici žalobcovu na jeho úkor obohatil. Pro takový závěr neposkytují výsledky průvodního řízení opory. Není proto žaloba pro nedostatek předpokladu § 1 zákona proti nekalé soutěži opodstatněna.

Čís. 17391.

Předkupní právo.

Kdo uplatňuje své předkupní právo, musí splniti i vedlejší podmínku ujednanou mezi prodátelem a kupitelem o placení zprostředkovatelské provise.

Výkupce musí (u nemovitosti) výkupní cenu prodávateli skutečně do 30 dnů po učiněné nabídce zaplatiti. Poshovění poskytnuté prodávatelem třetímu kupci nejde k dobru výkupce.

(Rozh. ze dne 21. září 1939, Rv I 571/39.)

Žalobce přednesl, že žalovaná zaslala mu prozatímní smlouvu trhovou ze dne 27. července 1938, kterou uzavřela s Františkem V. pod podmínkou, že žalobce za týchž podmínek sám velkostatek N. nekoupí. Žalobce jí prohlásil, že uplatňuje své předkupní právo a přeje si za podmínek v této smlouvě uvedených velkostatek koupiti, že však provisi nikomu z této kupní smlouvy platiti nebude, neuznáváje k tomu svoji povinnost. Poukázav na to, že své předkupní právo řádně uplatnil, domáhá se výroku, že kupní smlouva uzavřená mezi ním a žalovanou jest po právu a že žalovaná jest povinna svoliti k vkladu práva vlastnického k nemovitostem, jež byly předmětem trhové smlouvy, a ony nemovitosti mu odevzdati. Zároveň projevil ochotu zaplatiti trhovou cenu podle podmínek, sjednaných mezi žalovanou a Františkem V., t. j. hotově 400.000 K a zbytek 580.000 K později. Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Podle §§ 1072, 1075 a 1077 obč. zák. musí osoba z předkupního práva u nemovitosti oprávněná, chce-li toto právo řádně uplatniti, splniti dvě náležitosti: předně musí závazně prohlásiti, že vstupuje na místo třetího kupce do smlouvy (rozh. č. 2581 Sb. n. s.), a za druhé musí nejdéle do 30 dnů od učiněné nabídky výkupní cenu skutečně zaplatiti (srov. Klangův Kom. k § 1075 obč. zák. str. 1024—1025). Pokud jde o první náležitost, je zjištěno, že žalovaná zaslala žalobci prozatímní